

Vapaa Sivistystyö ry
FRITT BILDNINGSARBETE RF

Eduskunta / Sivistysvaliokunta

SiV@eduskunta.fi

Vapaa Sivistystyö ry:n lausunto:

Hallituksen esitys oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi HE 173/2020 vp

Lausuntopyyntö 26.10.2020

On tärkeää kehittää Suomeen koulutusjärjestelmä, joka mahdollistaa nivelvaiheen koulutuksia ja ohjausta kehittämällä toisen asteen tasaisen tutkinnon suorittamismahdollisuuden kaikille. Osa nuorista tarvitsee selkeästi enemmän tukea, opetusta ja ohjausta niin peruskoulun viimeisten luokkien aikana kuin toisen asteenkin alussa. Tukemalla nuoren elämänhallintaa ja minäkuvan kehittymistä myös ammatillisten opintojen keskeyttämiseen pystyttäen vaikuttamaan. Yksilöllinen opintopolku ja riittävät tukitoimet varmistavat opintojen etenemisen nuoren oikeaan, henkilökohtaiseen tarpeeseen vastaamalla sekä tukevat samalla tutkinnon suorittamista.

Kansanopistot ovat saavuttaneet hyviä tuloksia eri-ikäisten nivelvaiheen opintojen järjestämisessä. Kansanopistojen pedagogista vahvuutta ovat yksilöllinen ohjaus, yhteisölliset menetelmät, henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat, vertaisohjaus sekä asumisen opinnollistaminen. Kansanopistojen osaaminen ja tehtävä on tunnistettu myös oppivelvollisuusudistuksen lähtökohtia linjaavassa pääministeri Marinin hallitusohjelmassa. Hallitusohjelmassa kansanopistot on tunnistettu opintomuodoksi, joka voidaan sisällyttää oppivelvollisuuteen kuuluvaksi ja lisäksi siinä todetaan, että oppivelvollisuustehtävään liittyvät kustannukset korvataan täysimääräisesti, kuten maahanmuuttajien koulutusta koskevien säädösten kohdalta on jo tehty.

On myös tärkeää kohdella oppijoita joustavan perusopetuksen toiminnan ja peruskoulun jälkeen yksilöinä sekä yhdenvertaisesti tarjota heille riittävästi tukea oman osaamisen kehittämiseen ja vahvuuksien löytämiseen. Nuorena tekee liian helposti lyhytnäköisiä ratkaisuja, joiden seurauksena jättäytyään koulutuksen ulkopuolelle. Osaamisen ennakointifoorumin vuoteen 2035 ulottuvan koulutustarpeen ennakkoinnin mukaan tulevaisuuden osaamisvaatimukset uudelle työvoimalle ovat huomattavasti korkeammat kuin nykyisin. Muuttuvan työelämän vaatimukset lisäävät merkittävästi myös oman osaamisen päivittämisen ja jatkuvan oppimisen tarvetta tulevinä vuosina.

Ammatillisen koulutuksen reformin voimaantulon jälkeen tutkinnon suorittaminen ei ole enää sidoksissa osaamisen hankkimistapaan. VST ry pitää hyvänä, että vapaan sivistystyön oppilaitosten yhteistyö esimerkiksi työpajojen kanssa kehitetään alueellisesti jaettuina oppimisympäristöinä niin tutkinnon ammatillisten kuin yhteistenkin osien osalta, kunhan yhteistyöstä on sovittu koulutuksen järjestäjän kanssa. Työpajatoiminta ehkäisee opintojen keskeyttämistä, tukee koulutuksen läpäisyä ja vähentää koulupudokkuutta. Toisen asteen ulkopuolelle jäävät nykyään useimmin ne heikon taitotason omaavat nuoret, jotka kuitenkin hyötyisivät koulutukseen osallistumisesta eniten.

Oppivelvollisuusudistuksen yhteydessä pitää myös huolehtia siitä, että kaikki koulutusinstrumentit ovat käytettävissä ja opiskelijat ovat tasavertaisessa asemassa. VST ry tukee Suomen Kansanopistoyhdistyksen (SKY) sekä Kansalalaisopistojen liiton (KoL) lausuntoja koskien HE 173/2020 vp.

Hallituksen psta

Björn Wallén, pj Vapaa Sivistystyö ry